

ואלה תולדת יצחק, זכר תולדת ישמעאל ונחלתם דרך קצרה, ועתה בא לזכור תולדת יצחק עם הקורות שקרוהו בארוכה, ותולדותיו יעקב ועשיו ותולדותיהם. **אברהם הוליד את יצחק,** אמרו (בבא מציעא פ"ז, א') כי קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם עד שהכל אומרים אברהם הוליד את יצחק, שלא יאמר אדם לפי שנולד לעת זקנת אביו ואמו כי אסופי הוא. ויש לפרש עוד שהיה ישר ונאמן והולך בדרך טובה ואוהב לבריות כמו אביו, עד שהכל אומרים אברהם הוליד את יצחק: רד"ק

עוד ירמוז על זה הדרך כי תולדות יצחק היו בבחינה יותר מעולה מתולדות אברהם, כי אינו דומה צדיק בן צדיק לצדיק בן רשע (יבמות ס"ד) שהוא אברהם בן תרח, והגם שאמרו ז"ל (ב"ר ל"ח י"ב) שעשה תשובה, עם כל זה בעת לידת אברהם עד סמוך למיתתו לא היה אלא במדרגת רשע ופעולת האב רשע תחשיך מאור נפש הבן, ובבחינת זה נתרבית הכשרת מעשה יצחק, והוא אומרו ואלה בתוספת על הראשון ונתן טעם באומרו אברהם הוליד וגו': **עוד נתכוון** לומר על זה הדרך ואלה תולדות פירוש מאורעות אשר עברוהו ליצחק כמפורשים בסדר הפרשה, וכאומרם ז"ל (עי' רמב"ן בפ' ל"ד) שכולן שלמים בלא שום מאורע של צער וברוב טוב עושר וכבוד וכמבואר בפירוש רמב"ן ז"ל (שם), מה שלא היה כן לאברהם שכמה עברוהו מהצרות, ונתן הכתוב טעם לצד כי אברהם הוליד את יצחק ולצד שאביו צדיק היה וזיכה לו העושר והכבוד וכו', משא"כ אברהם שלא היה לו אב שיזכה לו: אור החיים הק'

סיפורי צדיקים

כ"ק אדמו"ר הגה"ק מרן מוהר"ח זצ"ל מקראשניעוויץ אמר בשם הגה"ק מקאצק האדרת והאמונה לחי עולמים אז מען איז שטארק אין דיא אמונה לעבט מען לאנג עכל"ק ודפח"ח: ספר שיח שרפי קודש
[אם חזקים באמונה, אז חיים ארוכים]

כאשר נסע פעם הראשונה הרה"ק בעל קדושת לוי זצ"ל להרבי ר' שמעלקי מניקלשבורג זצ"ל בשובו לביתו שאל אותו חותנו מה למדת שם והשיב אנכי למדתי שם שיש בורא כל העולמים בשמים אזי קרא חותנו את המשרתת ושאלה האם תדע שיש בורא עולם ואמרה הן, ואז השיב הרה"ק מבארדיטשוב זצ"ל אז פאר וואהר זי זאגט נור אבער איך ווייס עס: ספר שיח שרפי קודש
[אמת, היא אומרת - אבל אני יודע!]

פעם אחת ישב הרה"ק ר"מ מווארקי כל הלילה עם החסידים ולא נשמע אף דיבור קל והי' דרך ארץ גדול ולבסוף אמר בזה"ל וואויל דעם יוד וואס ווייסט אז אחד איז טייטש אחד (והם דברים רמים): ספר שיח שרפי קודש

על הכ' (תהלים פ"ד) אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם. שאיש שיש לו בטחון על הקב"ה והקב"ה עוזר לו בודאי אז רואה שכל העצות ותחבולות ומסילות שחשב נשאר בלבו וזה מסילות נשאר בלבבם וק"ל. ואני הכותב אמרתי בזה פירוש הכתוב ג"כ רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום כאשר ד' עוזר לאיש רואה שכל תחבולות ומחשבות נשאר בלב איש אך עצת ה' היא תקום והוא יוציא מכח אל הפועל:(ר' חנוך העניך אורנר אב"ד לאסקראוו בשם אביו הרה"ק יהודה וולף): ספר שיח שרפי קודש

ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (בראשית כ"ה י"ט). להבין כפל הלשון, על פי שידוע שיש שני בחינות בעבודת ה' שמחויב איש הישראלי בהם, א' בעבודת הקודש בתורה ותפלה ומעשה המצות, והב' בכל פרטי עניני הגשמיים שבלתי אפשרי זולתם כגון אכילה ושתיה וש"ד ההכרחים, יהיו מעשיו בהם בחכמה ותבונה בהתקשרות בהבורא ב"ה, וישמור את עצמו לבלתי נטות עם מחשבתו למדות ההפכיים ח"ו, לאהוב ח"ו אהבה רעה או יראה זולת מהבורא:

וזהו מרומז בפסוק (בראשית כ"ה כ"ו) וידו אוחזת בעקב עשו. פירוש, אפילו בבחינת עקביים בחינת עשו, גם שם נתן את נפשו שיגיע מזה צד הנאה להבורא ב"ה, וזהו הוא בחינת יע"קב, י' עק"ב, היינו יו"ד מרמז על בחינת חכמה (זח"ג י' ע"ב), שהיה לו בחינת חכמה בבחינת עקב שהיא בחינת עקביים כנ"ל:

ועל פי דברינו אלה יובן מאמר הכתוב (בראשית כ"ז כ"ח) ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ יעבדוך עמים וכו', על פי הקדמות מאמר חז"ל (ברכות ל"ה ע"ב) כשאדם עושה רצונו של מקום מלאכתו נעשית על ידי אחרים, רצונו של מקום הוא הדרך הטוב אשר בארנו, שזה עיקר רצון הבורא ב"ה אשר עלה במחשבה בבריאת העולם בשביל ישראל (בר"ר א' ד') שלא יעדר מבחינת עבודתם את הקב"ה שום דבר בעולם, אפילו בשעת אכילה ושתיה ושאר צרכיו ההכרחיים יכוון בהם לעבודתו ית', וכשאדם עושה כן אז מלאכתו נעשית על ידי אחרים:

על התורה ועל העבודה

והנה ידוע (ע' סנהדרין (צ"א ע"ב) ששמים מרמזים על התורה ומצות בחינת רוחניות וארץ מרמז על בחינת גשמיות. וזהו שבירך יצחק את יעקב, ויתן לך, והוא נסמך לתיבת ה' שקודם ויתן לך האלקים, אלקים הוא השראת השכינה, שיתן לך השראת השכינה, מטל השמים בבחינת רוחניות, ומשמני הארץ, אפילו בגשמיות יהיה לך ג"כ השראת השכינה. וכשתהיה כן, אז יעבדוך עמים, שיהיה מלאכתך נעשית על ידי אחרים: ספר בת עין

ויעתר לו ויעתר להם מיבעי ליה לפי שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע א"ר יצחק מפני מה היו אבותינו עקורים מפני שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים א"ר יצחק למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר מה עתר זה מהפך התבואה ממקום למקום כך תפלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקדוש ברוך הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות וכו': תלמוד בבלי מס' יבמות ס"ד ע"א

והרביתי את זרעך ככוכבי השמים אז ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גויי הארץ כי לזרעך אתן גם גוף גשמיות הארץ התחתונה לא חיות הרוחנית שלה לבד ועל כן והתברכו בהם כל גויי הארץ מה שאין כן אם לא יהיה להם כי אם בחינת הרוחנית לא יתברכו בהם גויי הארצות כי הם לא ידעו ולא יבחנו במעלות הרוחניות, והארץ הזאת אתן להם: ספר באר מים חיים

בעת התנאים עם בנו ר' בנימין זצ"ל בהזמן שהיה רבינו סגור ומסוגר אמר כי חושב לבא בעצמו לבית המדרש. וכאשר ישבו כולם אצל השולחן גם החידושי הרי"ם זצ"ל ובנו המחותן והחתן, ולא פתח עדיין הדלת והיה להרבנית צער גדול, ונכנסה וספרה לרבינו עגמת נפשה, אז הוציא רבינו אנחה גדולה מתוך לבו, אוי אין אנחנו רואים אריכות ימים להמחותן היקר שלנו:

בזמן הסגירה בא החידושי הרי"ם עם בנו, והמשמש ר' פייוול נכנס להזכיר כי החידושי הרי"ם בא ואחר איזה שעות נכנס החידושי הרי"ם עם בנו. ונשארו שם איזה זמן. אחרי צאתם קרא רבינו זצ"ל את ר"פ וצעק עליו בקול מדוע לא הודיעו מביאת הרב ר' אברהם מרדכי זצ"ל. והתנצל ר"פ כי חשב שדי בזה שהזכיר ביאת חידושי הרי"ם, אז ענה רבינו אה. א מחותן איז גאר עפיס אנדערש" (בשביל מחותן זה ענין אחר, וצריכים להתלבש במלבושים אחרים):

בעת החופה כבר עמדו החתן והכלה תחת החופה עם כל הרבנים איזה שעות, והקור היה גדול מאד. אחר זמן רב בא רבינו זצ"ל לחופה והשיב לכולם בסבר פנים יפות, ואחר כך אמר להחידושי הרי"ם זצ"ל ולבנו ר' דוד זצ"ל בודאי היה לפלא בעיניכם מה שלא באתי תיכף להחופה, ומחוייב אני לומר לכם טעם הדבר היות והזמנתי את ידידי היקר ר"י ווארקער זצ"ל לבוא אל שמחתי, ובא אלי קודם החופה, ואיך יכולתי להפרד מחבר כזה ולצאת מהחדר כל זמן שהוא היה כאן: ספר אמת ואמונה - קאצק - עמוד מ'

והתברכו בזרעך כל גויי הארץ. ונראה לפרש, דהנה כל העולם כולו לכבודו בראו כלשון המדרש וכמו שאנו מברכים שהכל ברא לכבודו, א"כ כמו שפירות הארץ מקיימים את העולם, כן קידוש השם הנעשה בעולם מקיים את כלל העולם, וקידוש השם נעשה ע"י ישראל דוקא, שהשי"ת עושה עמם נסים ונפלאות, כי כל קיומם איננו כלל בדרך הטבע, אלא למעלה מן הטבע מתחילת לידת אברהם עד סוף כל הדורות, א"כ כמו עפר הארץ שמצמיח הפירות הגשמיים כן ישראל מצמיחים פירות לקיום העולם בכללו והוא קידוש השם, וזה שנתברך כעפר הארץ היינו שלא תהי' מציאות ישראל תחת הטבע כלל אלא מהשי"ת בכבודו ובעצמו, וע"כ הם תמיד בנסים ונפלאות למען כבוד שמו יתב': ספר שם משמואל - פרשת בא שנת תר"פ

ויעל משם באר שבע. כאשר תיקן בחפירת הבארות עד היסוד כאשר כתבנו אז ממילא עלה משם לבאר שבע בחינת המלכות הכלולה משבע מדות העליונים ועלה במחשבתו לתקן גם אותה ולהאיר אליה מהשפעת האורות הנזכרים ואז ה' בחכמה יסד ארץ, והבן: ספר באר מים חיים

ויעש להם משתה ויאכלו וישתו. להראות אהבה וחיבה וריעות כי בלב שלם מוחל להם. וישבעו איש לאחיו, לצד שיצחק נשבע שאין בלבו עליו, נשבע גם אבימלך לכבודו של יצחק שלא יופר הברית עוד שלא יעשה רעה לבניו: ספר באר מים חיים

לזעי"צ מרן ראש הישיבה ר' אהרן ב"ר שניאור זלמן זצוק"ל קאטלער
ר"י בית מדרש גבוה לייקווד וישיבת קלעצק - נלב"ע ב' כסלו תשכ"ג
לזעי"צ מורינו המשגיח ר' נתן מאיר ב"ר משה יו"ט זצוק"ל וואכטפויגל
משגיח בית מדרש גבוה לייקווד - נלב"ע ב' כסלו תשנ"ט
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל
לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30pm
לקבל דברי תורה בענגליש "באר היטב", או שיעור באידיש {בערך 25 מינוט}, נא להודיענו

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - Mailing address:
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025;
chizuk620@gmail.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה

לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", או שיעור באידיש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מד' אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally